

SVEUČILIŠTE U RIJECI
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA
Dolac 1, 51000 Rijeka

Razvojno-matična služba

KLASA: 612-08/22-02
URBROJ: 2170-04-08-22-10
Rijeka, 10. lipnja 2022.

Analiza knjižnica u sustavu sveučilišne matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka za 2021. godinu

(temeljem podataka knjižnica upisanih u

Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica)

MOBITEL +385 (0)91 245 0007 E-MAIL ravnatelj@svkri.hr

WEB STRANICA: <https://www.svkri.uniri.hr>

MATIČNI BROJ: 3328686 OIB: 84122581314 IBAN HR7524020061100996596 (ERSTE BANK) 1

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Sustav sveučilišne matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka – obuhvat	4
2. Sveučilišni knjižnični sustav i visokoškolske knjižnice izvan Sveučilišta u Rijeci	4
2.1. USLUGE I KORIŠTENJE.....	6
2.2. FOND	9
2.3. PRORAČUN I TROŠKOVI	10
2.4. PRISTUP I OPREMA.....	10
2.5. KNJIŽNIČNO OSOBLJE	11
2.6. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	13
3. Specijalne knjižnice u sustavu matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka	15
3.1. USLUGE I KORIŠTENJE.....	16
3.2. FOND	17
3.3. PRORAČUN I TROŠKOVI	17
3.4. PRISTUP I OPREMA.....	18
3.5. KNJIŽNIČNO OSOBLJE.....	18
3.6. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	20
4. Neaktivne knjižnice	20

Uvod

Sveučilišna knjižnica Rijeka (kraće: SVKRI) obavlja matičnu djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice te druge pravne i fizičke osobe čije su knjižne zbirke ili njihovi dijelovi registrirani kao kulturno dobro, na području Primorsko-goranske, Ličko-senjske županije i Istarske županije.

Na sveukupnom prostoru županija od 11.754 km² aktivno djeluje 16 knjižnica, a dodatno postoji još 61 specijalna knjižnica/zbirka knjižne građe (32 neaktivne specijalne knjižnice upisane u *Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* (dalje: *Sustav online statistike*) te dodatno 29 knjižnica/zbirki knjižne građe prema starim evidencijama) – sveukupno 77 knjižnica/zbirki knjižne građe pod matičnom djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka.

Godinu 2021. je obilježio nastavak pandemije COVID-19 pa se poslovanje svih knjižnica i dalje prilagođavalo specifičnim uvjetima rada, posebno u pojedinim periodima godine. Rad knjižnica u sustavu matičnosti odvijao se u skladu s odlukama, mjerama i preporukama Vlade Republike Hrvatske, Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo odnosno smjernica i preporuka za rad sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica tijekom epidemije koronavirusa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (kraće: NSK).

Prema zadanoj metodologiji iz NSK, provedena je analiza aktivnih knjižnica koje su u nadležnosti matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka i koje su registrirane u *Sustavu online statistike* te se u nastavku prikazuju rezultati za 2021. godinu.

1. Sustav sveučilišne matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka – obuhvat

Na području Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Istarske županije, od sveukupno 48 knjižnica/zbirki knjižne građe upisanih u *Sustav online statistike*, za 2021. godinu je kao aktivno registrirano 16 knjižnica 12 visokoškolskih i 4 specijalne. U odnosu na prošlu godinu ima više je visokoškolskih knjižnica (dodatno upisana jedna u *Sustav online statistike* početkom 2022.), a jedna specijalna knjižnica je iz aktivnog statusa prebačena u neaktivni jer se nakon provedenog stručnog nadzora utvrdilo da se radi o zbirci knjižne građe.

Tablica 1. Visokoškolske i specijalne knjižnice (administrativne jedinice¹) u 2021. godini

Županije	Visokoškolske knjižnice	Specijalne knjižnice	Ukupno
Primorsko-goranska	11	2	13
Ličko-senjska	1	0	1
Istarska	0	2	2
UKUPNO	12	4	16

Od sveukupnog broja knjižnica, 13 (81 %) ih je u Primorsko-goranskoj županiji, 2 (13 %) u Istarskoj te 1 (6%) u Ličko-senjskoj županiji.

2. Sveučilišni knjižnični sustav i visokoškolske knjižnice izvan Sveučilišta u Rijeci

Tablica 2. Visokoškolske knjižnice (administrativne jedinice) prema vrsti visokog učilišta matične ustanove i županijama u 2021. godini

Županije	Sveučilište u Rijeci		Veleučilišta		Sveučilište u Zagrebu ²		Ukupno	
	Javne	Privatne	Javne	Privatne	Javne	Privatne	Javne	Privatne
Primorsko-goranska	9	-	1	-	1	-	11	-
Ličko-senjska	-	-	1	-	-	-	1	-
Istarska	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	9	0	2	0	1	0	12	0

Na području matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka, sve visokoškolske knjižnice su javne i upisane u Upisnik knjižnica. Od sveukupno 12 visokoškolskih knjižnica, 4 knjižnice imaju svoje podružnice/ogranke na sveukupno 5 dodatnih lokacija. U sustavu Sveučilišta u Rijeci 9 je visokoškolskih knjižnica (1 sveučilišna i 8 fakultetskih), a izvan Sveučilišta djeluju još 2 veleučilišne knjižnice te 1 fakultetska.

¹ Administrativna jedinica označava knjižnicu kao jedinstvenu upravnu jedinicu. Npr. Sveučilišna knjižnica Rijeka je jedna administrativna jedinica koja djeluje u svojoj središnjici i podružnici Kampus.

² U ožujku 2022. godine NSK je upisala u *Sustav online statistike* Knjižnicu Teologije u Rijeci područnog studija Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ta visokoškolska knjižnica u Rijeci, upisana u Upisnik knjižnica RH, u sastavu je KBF-a Sveučilišta u Zagrebu iako je formalno u vlasništvu Bogoslovnog sjemeništa "Ivan Pavao II." u Rijeci. Studij Teologije u Rijeci je u gašenju, a Visoka bogoslovna škola u Rijeci je u formiranju.

- Visokoškolske knjižnice Sveučilišta u Rijeci
 1. Sveučilišna knjižnica Rijeka³ (s podružnicom Kampus)
 2. Knjižnica Ekonomskog fakulteta Rijeka
 3. Knjižnica Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija (s ispostavom u Zaboku)
 4. Knjižnica Filozofskog fakulteta Rijeka
 5. Knjižnica Građevinskog fakulteta Rijeka
 6. Knjižnica Pomorskog fakulteta Rijeka
 7. Knjižnica Pravnog fakulteta Rijeka
 8. Knjižnica Tehničkog fakulteta Rijeka
 9. Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo⁴
- Visokoškolske knjižnice izvan Sveučilišta u Rijeci
 1. Knjižnica Veleučilišta u Rijeci (s odjeljcima u Pazinu i Poreču)
 2. Knjižnica Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću (s ogrankom u Otočcu)
 3. Knjižnica Teologije u Rijeci⁵

Tablica 3. Visoka učilišta koja nemaju knjižnicu prema osnivaču i županijama u 2021. godini⁶

Županije	Javne ustanove	Privatne ustanove	Ukupno
Primorsko-goranska	4	1	5
Ličko-senjska	-	-	0
Istarska	-	2	2
Ukupno	4	3	7

Na području matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka, 7 visokih učilišta nema svoju knjižnicu, a od toga broja 4 su javne i 3 privatne ustanove. Od navedenog, 5 ustanova ima ugovor s knjižnicom druge ustanove o pružanju knjižničnih usluga.

- Visoka javna učilišta koja nemaju svoju knjižnicu
 1. Akademija primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci⁷
 2. Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci⁸
 3. Fakultet dentalne medicine Sveučilišta u Rijeci⁹
 4. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci¹⁰

³ Podružnica Kampus pruža usluge za: 4 fakulteta (1 ugovorni odnos sa Učiteljskim fakultetom; 3 fakulteta kao podružnice Sveučilišta u Rijeci, koji su u 2021. godini bili odjeli - Fakultet informatike i digitalnih tehnologija, Fakultet za fiziku, Fakultet za matematiku), 1 odjel Sveučilišta u procesu formiranja u fakultet (Odjel za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci) i 3 studija Sveučilišta u Rijeci (Politehnika, Logopedija, Farmacija).

⁴ Knjižnica Medicinskog fakulteta Rijeka je u travnju 2021. godine postala Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo Rijeka za 4 ustanove (ugovorni odnosi Fakulteta zdravstvenih studija Rijeka, Fakulteta dentalne medicine Rijeka i Kliničkog bolničkog centra Rijeka s Medicinskim fakultetom Rijeka).

⁵ Knjižnica Područnog studija Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

⁶ U tablici se ne prikazuju fakulteti, odjeli, studiji koji su podružnice Sveučilište u Rijeci bez pravne osobnosti – za sve njih knjižnične usluge pruža Sveučilišna knjižnica Rijeka tj. podružnica Kampus (navedeno u fusnoti br. 3)

⁷ Akademija koristi Knjižnicu Filozofskog fakulteta – nema ugovornog odnosa.

⁸ Navedeno u fusnoti br. 4.

⁹ Navedeno u fusnoti br. 4.

¹⁰ Navedeno u fusnoti br. 3.

- Visoka privatna učilišta koja nemaju svoju knjižnicu
 1. Visoka poslovna škola PAR u Rijeci¹¹
 2. Visoka škola menadžmenta i sigurnosti Securus u Puli¹²
 3. Istarsko veleučilište - Università Istriana di scienze applicate u Puli¹³

Osim navedenog, na području Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Istarske županije, djeluju i knjižnice koje nisu pod nadležnosti matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka:

1. Knjižnica Odjela za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišne knjižnice Zadar, Sveučilišta u Zadru
2. Sveučilišna knjižnica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli sa svoja tri ogranka (Knjižnica Fakulteta ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“ u Puli; Knjižnica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Puli; Knjižnica Filozofskog fakulteta, Fakulteta za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije u Puli i Muzičke akademije u Puli)

2.1. USLUGE I KORIŠTENJE

Tablica 4. Broj korisnika visokoškolskih knjižnica prema kategoriji i vrsti knjižnica

Visokoškolske knjižnice	N	Aktivni posuđivači	Aktivni korisnici			
			Ukupno	Zaposlenici	Studenti	Vanjski korisnici
Sveučilište u Rijeci	9	6.152	13.071	1.321	10.502	1.248
Veleučilišta	2	459	705	70	615	20
Knjižnica Teologije	1	96	101	15	35	51
Ukupno	12	6.707	13.877	1.406	11.152	1.319

U 2021. godini visokoškolske knjižnice su imale ukupno 13.877 aktivnih korisnika. Od toga broja 6.707, odnosno gotovo polovinu (48,3%), čine registrirani aktivni posuđivači. U odnosu na 2020. godinu 3.399 aktivnih korisnika i 1.573 aktivnih posuđivača je manje iako je u izračun pridodana još jedna knjižnica. Razlozi za smanjivanje broja jesu nastavak pandemije Covid-19 te korištenje elektroničkih izvora u slobodnom pristupu (repositoriji, sustavi za e-učenje, baze podataka dostupne za akademsku zajednicu i sl.).

Knjižnice Sveučilišta u Rijeci imale su 13.071 aktivna korisnika (prosječno 1.452) od kojih je bilo najviše studenata 10.502 (prosječno 1.167) - u odnosu na 2020. godinu 2.883 korisnika je manje. Sveukupno je bilo 6.152 aktivnih posuđivača (prosječno 684) - ako izuzmemo Sveučilišnu knjižnicu Rijeka (1.680 aktivnih posuđivača) najviše registriranih aktivnih posuđivača bilježe Knjižnica Filozofskog fakulteta (1.032) te Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (884).

Knjižnice veleučilišta imale su 705 aktivnih korisnika (prosječno 352,5) od kojih je također bilo najviše studenata 615 (prosječno 307,5) - u odnosu na 2020. godinu 189 korisnika je manje. Sveukupno je bilo 459 registriranih aktivnih posuđivača.

¹¹ Postoji samo Sporazum o načinu plaćanja studentske članarine za korištenje usluga SVKRI iz 2008.

¹² Postoji ugovorni odnos Visoke škole menadžmenta i sigurnosti Securus u Puli sa Sveučilišnom knjižnicom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

¹³ Postoji ugovorni odnos Istarskog veleučilišta u Puli sa Sveučilišnom knjižnicom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Tablica 5. Broj usluga prema vrsti knjižnica

Visokoškolske knjižnice	N	Posudbe ¹⁴	Međuknj. posudba ¹⁵	Posjete ¹⁶	Radionice	Polaznici radionica	Preuzete jedinice sadržaja ¹⁷
Sveučilište u Rijeci	9	38.595	635	817.672	71	1.190	751.202
Veleučilišta	2	3.784	29	19.943	2	34	62.411
Knjižnica Teologije	1	693	44	1.660	3	25	752
Ukupno	12	43.072	708	839.275	76	1.249	814.365

U Tablici 5. prikazani su podaci o preuzetim jedinicama e-sadržaja digitalnih repozitorija i institucionalnih pretplata, bez baza nabavljenih nacionalnom pretplatom te onih u probnim pristupima. Sveukupno je preuzeto 814.365 jedinica (prosječno 67.864), što je za 27.659 jedinica manje u odnosu na 2020. iako je u analizi jedna knjižnica više. Na Sveučilištu je preuzeto 751.202 jedinica (prosječno 83.467) – u odnosu na 2020. godinu 19.295 manje. Veliki pad preuzimanja bilježe veleučilišta – u odnosu na 2020. godinu preuzelo se 47.706 jedinica manje. Gledajući samo preuzimanja jedinica iz digitalnih repozitorija, koja čine gotovo 90% preuzimanja prikazanih u ovoj tablici, sveukupno je preuzeto 726.662 jedinica (prosječno 60.555) - na Sveučilištu 663.499 jedinica (prosječno 73.722), a na veleučilištima 62.411 jedinica. Najviše preuzimanja iz digitalnih repozitorija bilježe: knjižnica Filozofskog fakulteta (368.596), Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (125.651), SVKRI (79.029), Knjižnica Veleučilišta u Rijeci (56.370) itd. Iz individualno pretplaćenih e-izvora 4 knjižnice Sveučilišta u Rijeci¹⁸ bilježe preuzetih 87.703 jedinica (prosječno 9.745).

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dostavila je podatke o konzorcijalnoj pretplati na baze podataka u 2021. godinu, nabavljene u okviru projekta e-izvori odnosno iz sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske (19 baza podataka - 8.765 naslova e-knjiga, 12.252 naslova e-časopisa sa cjelovitim tekstom) i korištenju tih baza čiji je pristup osiguran putem nacionalne licence. Za baze za koje nije produljena licenca u 2021. nema podataka o korištenju arhive koja je trajno dostupna temeljem ranijih ugovora. Predmet analize korištenja za knjižnice u sustavu matičnosti SVKRI su podaci o pristupima bazama i preuzimanju cjelovitih tekstova s IP adresa ustanova, odnosno putem identifikacije AAI@Edu.Hr identitetom. Kako je i 2021. godinu obilježilo poslovanje u pandemijskim uvjetima može se pretpostaviti da se bazama pristupalo korištenjem proxy servera na stranicama projekta elzvori, s obzirom da su u određenim razdobljima fakulteti bili zatvoreni te se nastava odvijala udaljeno, odnosno hibridno. Na žalost, podaci o pristupu bazama podataka putem proxy servera NSK nisu dostavljeni.

Analizom dostavljenih podataka iz NSK utvrđeno je da je u 2021. godini na Sveučilištu u Rijeci korišteno 12 baza. Najviše preuzimanja jedinica sadržaja bilježi se redom u bazama: Springer (824.123), Nature (19.506), Taylor & Francis (812.857), IEEE (9.412), JSTOR (4.551), Oxford University Press (3.133), HeinOnline (2.293), EBSCO¹⁹ (1.931), Science Journals(1.324), IOP (970), MathSciNet (886), Evidence-

¹⁴ Prikazuje se ukupni broj posudbi - u knjižnici i izvan nje.

¹⁵ Prikazuje se ukupan broj svih riješenih zahtjeva za međuknjižničnom posudbom.

¹⁶ Prikazuje se ukupan broj svih posjeta – fizičkih i virtualnih.

¹⁷ Prikazuje se broj preuzimanja jedinica e-sadržaja iz institucionalnih pretplata i digitalnih repozitorija.

¹⁸ Knjižnica Pravnog fakulteta, Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo, Knjižnica Ekonomskog fakulteta, Knjižnica Pomorskog fakulteta.

¹⁹ Nabavljano je manje baza koje se pregledavaju preko EBSCO-a u odnosu na ranije godine (APA i CAB Abstracts)

Based Medicine Reviews²⁰ (800), SciFinder-n (0)²¹. U odnosu na prethodnu godinu, zabilježen je trend rasta u korištenju radova u punom tekstu u bazama podataka: Ebsco (354 %), IEEE (142 %), Science Journals (140 %), Nature (48%), Springer (46 %), Evidence-Based Medicine Reviews (42 %), Taylor & Francis (39 %), JSTOR (2 %). Pad se bilježi kod MathSciNet (397 %), IOP (26 %), HeinOnline (23 %) i Oxford University Press (1 %) no kako nema podataka koji se tiču pristupa korisnika putem proxy servera NSK, moguće je da taj pad nije toliko izražen u odnosu na prethodno razdoblje. Također, treba uzeti u obzir da je tijekom 2021. Sveučilište u Rijeci koristilo niz baza u probnim pristupima, a za koje nema statističkih podataka o broju preuzimanja jedinica sadržaja (Bentham Science, Statista, IGI Global e-Books & e-Journals, The Lancet Journals, GIDEON, VisualDx, PressReader).²² U daljnjem periodu treba nastaviti s aktivnostima na promoviranju korištenja baza podataka no također je potrebno unaprijediti statističko izvještavanje koje se odnosi na korištenje baza podataka putem *proxy* servera NSK kako bi se zabilježila pristupanja bazama za pojedina Sveučilišta i kako bi se dobila realnija slika o stvarnoj razini korištenja pretplaćenih izvora.

Registrirana posudba građe iz fonda i međuknjižnična posudba visokoškolskih knjižnica (*Tablica 5.*) bilježi pad u odnosu na 2020. godinu. Sveukupno je bilo 43.072 registriranih posudbi knjižnične građe (prosječno 3.589). Knjižnice Sveučilišta u Rijeci imale su 38.595 posudbi (prosječno 4.288) – u odnosu na 2020. godinu 3.778 posudbi manje. Najviše posudbi građe imale su: SVKRI (8.394), Knjižnica Filozofskog fakulteta (7.900), Knjižnica fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (7.313), Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (5.009). Knjižnice veleučilišta imale su 3.784 posudbe (prosječno 1.892). Razlozi manjeg broja posudbi, kao što je već prije navedeno je dostupnost e-materijala za učenje u otvorenom pristupu. Sveukupno je riješeno 708 zahtjeva za međuknjižničnom posudbom (prosječno 59), uglavnom u knjižnicama Sveučilišta (635; prosječno 70).

Što se tiče posjeta korisnika knjižnicama (*Tablica 5.*), sveukupno ih je zabilježeno 839.275 – od toga fizičkih posjeta je bilo 55.784 (2020.g. 45.683), a virtualnih 783.491 (2020.g. 758.923). Vidljiv je trend povećanja fizičkih posjeta knjižnicama i virtualnih posjeta mrežnim stranicama i katalogu knjižnica što je povezano s boljom situacijom vezano uz pandemiju Covid-19 te time i s povratkom u prostore knjižnica, posebno čitaonica, a istovremeno i s korištenjem e-usluga knjižnica koje su knjižnice upravo zbog pandemije ponudile u većem broju. Također, veći podaci o virtualnim posjetama rezultat su i uspostavljanja registriranja posjeta mrežnim stranicama knjižnica pri ustanovama na kojima knjižnice djeluju. Knjižnice Sveučilišta bilježe 817.672 posjeta (prosječno 90.853) – fizičkih posjeta je bilo 50.882 (prosječno 5.654), a virtualnih 766.790 (prosječno 85.199). Knjižnice veleučilišta bilježe 19.943 posjeta - fizičkih posjeta 3.292, a virtualnih 16.651. Najviše fizičkih posjeta bilježe: SVKRI (10.048), Knjižnica Tehničkog fakulteta (8.775), Knjižnica Filozofskog fakulteta (7.981), Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (7.336) itd.

Knjižnice su redovito provodile edukaciju korisnika putem online sadržaja koje nude na svojim mrežnim stranicama te organiziranih edukacija. Edukacijskih radionica za korisnike (*Tablica 5.*) u svim visokoškolskim knjižnicama bilo je sveukupno 98, s ukupno 1.227 polaznika (prosječno po knjižnici 102 polaznika). Najviše edukacijskih radionica je bilo organizirano u knjižnicama Sveučilišta - 71 radionica sa ukupno 1.190 polaznika (prosječno 132 polaznika). Najviše edukacijskih radionica za korisnike su provele: SVKRI (37), Knjižnica Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (11), Knjižnica Pravnog fakulteta (7) itd.

²⁰ Based Medicine Reviews: 476 pristupa s UNIRi + 324 pristupa KBC Rijeka.

²¹ Pristup isključen od veljače do kolovoza 2021., pristup je bio omogućen 4 mjeseca u 2021.

²² Probni pristup na bazu Bentham Science u 2021. osiguran je na razini Sveučilišta u Rijeci, a probni pristupi na ostale baze s nacionalne razine.

2.2. FOND

Tablica 6. Fond prema vrsti građe i prema vrsti visokih učilišta

Visokoškolske knjižnice	N	Knjige		Časopisi	Ocjenski radovi (tiskani)	Ostala građa ²³	UKUPNO
		Ukupno	Od toga u otvorenom pristupu				
Sveučilište u Rijeci	9	776.939	205.882	112.440	23.279	19.838	932.496
Veleučilišta	2	8.785	8.765	838	5.288	925	15.836
Knjižnica Teologije	1	82.492	23.312	15.407	323	3.395	101.617
UKUPNO	12	868.216	237.959	128.685	28.890	24.158	1.049.949

Visokoškolske knjižnice su u 2021. godini imale sveukupno 1.049.949 jedinica knjižnične građe u svojem fondu. Najveći dio tog fonda od 83 % odnosi se na knjižnu građu (868.216 svezaka – od toga broja se 237.959 svezaka odnosno 27 % nalazi u otvorenom pristupu), zatim 12 % na časopise (128.685 svezaka), 3 % na ocjenske radove (28.890 svezaka) te 2 % (24.158 svezaka) na ostalu građu.

Najveći fond ima Sveučilišna knjižnica Rijeka koja, uz baštinske zbirke i kupljenu građu, ima i fond godinama izgrađivan zaprimanjem obveznog primjerka – sveukupno 596.122 jedinica građe, 64 % fonda na Sveučilištu te 57 % od ukupnog fonda svih visokoškolskih knjižnica na području matične djelatnosti SVKRI. Knjižnica Teologije u Rijeci ima fond od 101.617 jedinica građe ili 10 % od ukupnog fonda visokoškolskih knjižnica. Knjižnice koje također imaju veći fond jesu: Knjižnica Filozofskog fakulteta u Rijeci (88.624 jedinica) te Knjižnica Ekonomskog fakulteta (40.505 jedinica). Treba istaknuti da na Sveučilištu od ukupno 6.732 inventariziranih jedinica građe nastalih do 1850. godine, Sveučilišna knjižnica Rijeka ih ima 6.665 – 6.548 svezaka knjiga, 113 svezaka časopisa i 4 godišta novina. Knjižnice veleučilišta imaju ukupno 15.836 jedinica građe, od čega Knjižnica Veleučilišta u Rijeci 11.685.

U nastavku se daje pregled redosljeda knjižnica prema broju svezaka/jedinica građe s obzirom na vrstu:

- knjige: SVKRI (502.619), Knjižnica Teologije (82.492) Knjižnica Filozofskog fakulteta (79.603), Knjižnica Ekonomskog fakulteta (51.370), itd.
- časopisi: SVKRI (75.938), Knjižnica Teologije (15.407), Knjižnica Pravnog fakulteta (11.206), Knjižnica Ekonomskog fakulteta (10.846), Knjižnica Filozofskog fakulteta (7.569), itd.
- novine: SVKRI (3.351), Knjižnica Teologije (2.941), Knjižnica Pravnog fakulteta (859), itd.
- ocjenski radovi: Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (5.770), Knjižnica Ekonomskog fakulteta (4.604), Knjižnica Veleučilišta u Rijeci (4.153), SVKRI (4.013), Knjižnica Građevinskog fakulteta (3.959), itd.
- digitalizirana građa: Knjižnica Pravnog fakulteta (2.182), Knjižnica Pomorskog fakulteta (404), itd.
- e-ocjenski radovi: Knjižnica Ekonomskog fakulteta (3.084), Knjižnica Tehničkog fakulteta (2.573), Knjižnica Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (2.381), Knjižnica Filozofskog fakulteta (2.270), itd.

²³ Ostala građa je sva druga građa koja nisu knjige, časopisi i ocjenski radovi: novine, AV građa, e-građa na prijenosnim medijima te ostala građa (bez digitalizirane građe i građe izvorno nastale u digitalnom obliku).

2.3. PRORAČUN I TROŠKOVI

Tablica 7. Troškovi nabave i edukacije prema vrsti visokog učilišta

Visokoškolske knjižnice	N	Troškovi nabave knjižnične građe (kn)	N	Troškovi edukacije (kn)	UKUPNO (kn)
Sveučilište u Rijeci	9	3.002.385,03	7	31.476,85	3.033.861,88
Veleučilišta	2	34.227,12	1	11.250,00	45.477,12
Knjižnica Teologije	1	6.997,30	0	0,00	6.997,30
UKUPNO	12	3.043.609,45	8	42.726,85	3.086.336,30

Ukupni trošak za nabavu građe i edukaciju knjižničnog osoblja svih visokoškolskih knjižnica iznosi 3.086.336,30 kn (gotovo dvostruko više nego u 2020. godini) odnosno 25 % u odnosu na sveukupne rashode za knjižnice koji iznose 12.424.190,83.

Knjižnice Sveučilišta u Rijeci utrošile su za nabavu knjižnične građe 3.033.861,88 kn (prosječno 333.598,34 kn). Najveći trošak imale su: Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (1.603.096,13 kn), Knjižnica Pravnog fakulteta (445.613,00 kn), Knjižnica Ekonomskog fakulteta (316.850,17 kn), Knjižnica Filozofskog fakulteta (202.727,65 kn), itd. Za knjižnice veleučilišta trošak nabave ukupno iznosi 45.477,12 kn (od toga za Knjižnicu Veleučilišta u Rijeci 30.039,75 kn).

Kao i prošle godine, knjižničari su koristili mogućnosti prisustva na nizu edukacijskih programa koji su se nudili besplatno i vrlo često u online okruženju. Četiri knjižnice u 2021. godini nisu imale trošak za edukaciju osoblja, a ukupan trošak za ostale knjižnice iznosi 42.726,85 kn. Najveći trošak za edukaciju bilježe: Knjižnica Pravnog fakulteta (13.200,00 kn), Knjižnica za biomedicinu i zdravstvo (12.616,85 kn), Knjižnica Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću (11.250 kn), SVKRI (3.360,00 kn), itd.

2.4. PRISTUP I OPREMA

Tablica 8. Stanje pristupa i opreme u visokoškolskim knjižnicama prema vrsti visokog učilišta

Visokoškolske knjižnice	N	Tjedno radno vrijeme ²⁴	Broj sjedećih mjesta za korisnike	Broj računala za korisnike	Ukupan prostor knjižnice (m ²) ²⁵
Sveučilište u Rijeci	9	553	466	147	5.749
Veleučilišta	2	126	29	25	166
Knjižnica Teologije	1	35	8	2	840
UKUPNO	12	714	503	174	6.755

Visokoškolske knjižnice su za svoje korisnike bile otvorene sveukupno 714 sati tjedno, računajući i rad njihovih podružnica/ogranaka. Najviše je tjedno otvorena Sveučilišna knjižnica Rijeka (središnja knjižnica) 105 sati. Ostale knjižnice (ne računajući njihove ogranke) otvorene su od 35 do 60 sati, prosječno 47,5 sati tjedno.

²⁴ Podaci prikazuju zbroj tjednog vremena rada svih središnjih knjižnica i njihovih ogranaka.

²⁵ Podaci prikazuju bruto prostor knjižnica (uz korisnički prostor i sve prostore koje knjižnica koristi)

Knjižnice za svoje korisnike imaju ukupno 503 sjedala i 174 računala za rad - prosječno 42 korisnička sjedala i 15 računala. U knjižnicama Sveučilišta sveukupno je 466 korisničkih mjesta (prosječno 52) i 147 računala (prosječno 16) – ako se ne računa Sveučilišna knjižnica Rijeka koja ima 114 korisničkih mjesta, ostale knjižnice imaju prosječno 44 korisnička sjedala. U knjižnicama veleučilišta prosječno je 15 korisničkih sjedala i 13 računala. Najviše sjedala za korisnike osim SVKRI imaju: Knjižnica Pomorskog fakulteta (69), Knjižnica Tehničkog fakulteta (57), Knjižnica Pravnog fakulteta (55), itd. Najveći broj računala za korisnike imaju: Knjižnica Ekonomskog fakulteta (32), Knjižnica fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (26), Knjižnica Pomorskog fakulteta (23), itd.

Sveukupan prostor koje knjižnice koriste iznosi 6.755 m² (prosječno 563 m²), a od toga je 2.401 m² namijenjeno korisnicima (prosječno 200 m²). Najveći prostor ima Sveučilišna knjižnica Rijeka – ukupno 3.370 m², od toga korisničkog 676 m². Ostale knjižnice koje imaju veći prostor namijenjen korisnicima jesu: Knjižnica Pravnog fakulteta (320 m²), Knjižnica Filozofskog fakulteta (210 m²), Knjižnica fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (207), itd. Veleučilišne knjižnice ukupno zauzimaju 166 m² prostora (prosječno 83 m²), od toga korisničkog 128 m² (prosječno 64 m²).

Tablica 9. Knjižnični programi koje visokoškolske knjižnice koriste

Visokoškolske knjižnice	N	Crolist	Metel	Ostalo
Sveučilište u Rijeci	9	9	-	-
Veleučilišta	2	1	1	-
Knjižnica Teologije	1	-	-	1
UKUPNO	12	10	1	1

Knjižnice Sveučilišta i knjižnica Veleučilišta u Rijeci koriste knjižnični program Crolist te uz svoje lokalne kataloge, izgrađuju i održavaju Skupni katalog Sveučilišta u Rijeci uzajamnom katalogizacijom i pod redakcijom Sveučilišne knjižnice Rijeka. Knjižnica Veleučilišta „N. Tesla“ u Gospiću koristi knjižnični program Metel, a Knjižnica Teologije u Rijeci koristi zastario knjižnični program u DOS verziji.

2.5. KNJIŽNIČNO OSOBLJE

Tablica 10. Broj zaposlenika knjižnice prema radnom mjestu i vrsti visokog učilišta

Visokoškolske knjižnice	N	Zaposlenici na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja					Ukupno	Ostali ²⁶	Sveukupno (Ukupno + Ostali)
		Pom. knjiž.	Knjiž.	Dipl. knjiž.	Viši knjiž.	Knjiž. savjet.			
Sveučilište u Rijeci	9	8	2	19	6	2	37	25	62
Veleučilišta	2	-	-	3	-	-	3	2	5
Knjižnica Teologije	1	1	-	1	-	-	2	-	2
UKUPNO	12	9	2	23	6	2	42	27	69

²⁶ Ostali: studenti, ostalo knjižnično osoblje (sistemske knjižničari i ostalo informatičko osoblje, stručni suradnici, pripravnici i osobe zaposlene na projektima), ostalo osoblje (administrativno osoblje, spremačice, osobe na održavanju zgrade i sl.) i volonteri.

U *Tablici 10.* prikazan je broj zaposlenika knjižnice prema radnom mjestu i vrsti visokog učilišta u 2021. godini. U visokoškolskim knjižnicama ukupno je bilo zaposleno 69 osoba od kojih 42 (61 %) na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja te 27 (39%) na radnim mjestima ostalog knjižničnog osoblja. Kada se gleda sveukupan broj zaposlenika bez studenata koji su radili u knjižnicama, u knjižnicama je bilo 57 zaposlenika.

Od ukupno 42 osobe zaposlene na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja najviše ih je bilo zaposleno na radnom mjestu diplomiranog knjižničara 23 (55 %), zatim pomoćnog knjižničara 9 (21 %), viših knjižničara 6 (14 %) te knjižničara 2 (5%) i knjižničarskog savjetnika 2 (5 %). U odnosu na 2020. godinu 3 su osobe više raspoređene na radno mjesto višeg knjižničara (sve u SVKRI). Od ukupno 27 osoba zaposlenih na ostalim radnim mjestima u knjižnicama, 25 ih je bilo u knjižnicama Sveučilišta, a 2 u veleučilišnim knjižnicama. Najviše ostalog osoblja (12 odnosno 44 %) odnosi se na studente koji su putem ugovora radili u knjižnicama (11 u knjižnicama Sveučilišta i 1 u veleučilišnoj knjižnici), zatim na stalno zaposleno ostalo osoblje Sveučilišne knjižnice Rijeka (9 odnosno 33 %) te ostale zaposlenike u knjižnicama (6 odnosno 22 %), većim dijelom zaposlene u ograncima/odjeljcima knjižnica.

Tablica 11. Broj zaposlenika knjižnice prema postignutom stručnom zvanju

Visokoškolske knjižnice	N	Pomoćni knjižničar	Knjižničar	Dipl. knjižničar	Viši knjižničar	Knjiž. savjetnik	UKUPNO
Sveučilište u Rijeci	9	5	2	22	6	2	37
Veleučilišta	2	-	-	1	1	0	2
Knjižnica Teologije	1	1	-	1	0	0	2
UKUPNO	12	6	2	24	7	2	41

U *Tablici 11.* prikazan je broj zaposlenika knjižnice prema postignutom stručnom zvanju bez obzira na ugovorno radno mjesto odnosno poslove na koje je djelatnik raspoređen. Sveukupno je 41 zaposlenik sa stečenim stručnim knjižničarskim zvanjem: diplomiranih knjižničara 24 (58 %), viših knjižničara 7 (17 %), pomoćnih knjižničara 6 (15 %) te knjižničara 2 (5 %) i knjižničarskih savjetnika 2 (5 %).

Tablica 12. Visokoškolske knjižnice prema broju zaposlenika²⁷

Broj zaposlenika u knjižnicama	SVE knjižnice		Knjiž. Sveučilišta		Knjiž. veleučilišta		Knjiž. Teologije	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
2 zaposlenika	7	58 %	5	56 %	1	50 %	1	100 %
3 zaposlenika	2	17 %	1	11 %	1	50 %	-	-
4 zaposlenika	1	8 %	1	11 %	-	-	-	-
5 zaposlenika	1	8 %	1	11 %	-	-	-	-
28 zaposlenika	1	8 %	1	11 %	-	-	-	-
UKUPNO knjižnica	12	100%	9	100%	2	100%	1	100%
UKUPNO zaposlenika	57	-	50	-	5	-	2	-

Gledajući podatke o knjižnicama prema broju zaposlenika (*Tablica 12.*) od ukupno 12 knjižnica najviše ih je sa samo dva zaposlenika - ukupno je 7 knjižnica s dva zaposlenika (58 %), 2 s tri zaposlenika (17 %) te zatim po 1 knjižnica s četiri, pet te dvadesetosam zaposlenika. Gledajući samo knjižnice na Sveučilištu u Rijeci, od ukupno 9 knjižnica, 5 je knjižnica s dva zaposlenika (56 %). Sveukupno je u na kraju izvještajne godine u visokoškolskim knjižnicama radilo 57 zaposlenika (50 u knjižnicama Sveučilišta, 5 u knjižnicama veleučilišta i 2 u Knjižnici Teologije).

²⁷ Broj zaposlenika u knjižnicama bez studenata i volontera.

2.6. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Tablica 13. Pokazatelji uspješnosti za visokoškolske knjižnice u 2021. godini

POKAZATELJI ZA VISOKOŠKOLSKE KNJIŽNICE			BROJ rezultata po kvartilima			
Izvori, pristup i infrastruktura	Najveći	Najmanji	K1	K2	K3	K4
Postotak uspješnih međuknjižničnih posudbi	100	82	6	-	2	4
Prostor za korisnike na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	313	34	3	2	3	4
Broj osoblja u ekvivalentu PRV na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	6,1	0,7	2	2	3	5
Korištenje						
Broj posudbi po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	4,6	0,5	2	6	1	3
Broj preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	216	1,5	1	2	6	3
Broj posjeta knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	73	3,2	3	7	2	-
Broj posjetitelja knjižničnih događanja na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	305	0 (17) ²⁸	5	3	-	4
Broj polaznika edukacijskih radionica na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	274	5	4	5	3	-
Postotak dosegnute ciljane populacije	61	9	1	1	4	6
Učinkovitost						
Trošak po aktivnom posuđivaču (kn)	3.205,20	576,80	5	3	4	-
Mogućnosti i razvoj						
Broj sati stručnog usavršavanja po članu knjižničnog osoblja	280	4	5	4	3	-
Postotak institucionalnih sredstava dodijeljenih knjižnici ²⁹	3,7	0,6	4	4	3	-
Ukupno rezultata pokazatelja (143)			41	39	34	29
Postotak rezultata pokazatelja po kvartilima			29%	27%	24%	20%

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu je dostavila ispis svih podataka visokoškolskih i znanstvenih knjižnica upisanih u *Sustav online statistike*, a uz vrijednosti 12 izračunatih pokazatelja uspješnosti dostavljen je i prikaz izračuna kvartila (K1-K4)³⁰ kojima pojedina vrijednost pripada.

Iz *Tablice 13.* vidljivo je da je, za visokoškolske knjižnice u sustavu matične djelatnosti SVKRI (uključujući i SVKRI), sveukupno 56 % rezultata pokazatelja uspješnosti u kvartilima s višim vrijednostima (K1 i K2) te 44 % s nižim (K3 i K4) - iznad prosjeka (K1) je 29 % rezultata, u višem prosjeku (K2) je 27 %, u nižem prosjeku (K3) je 43 % te ispod hrvatskog prosjeka za visokoškolske i znanstvene knjižnice (K4) je 20 %.

Ukupno gledajući, više vrijednosti pokazatelja uspješnosti se uočavaju kod: posjeta knjižnici, polaznika edukacijskih radionica, usavršavanja osoblja, posjetitelja knjižničnih događanja, posudbi, sredstava dodijeljenih knjižnici. Niži rezultati uočavaju se kod: dosezanja ciljane populacije, nedostatnog broja osoblja, manjeg prostora za korisnike, manjeg broja preuzetih jedinica e-sadržaja te visokih troškova po aktivnom posuđivaču.

²⁸ Četiri knjižnice nisu imale događanja. Od ostalih 8 knjižnica najmanji pokazatelj je 17.

²⁹ Pokazatelj se izračunava za knjižnice u sastavu – bez Sveučilišne knjižnice Rijeka.

³⁰ Kvartil K1 se odnosi na najviše rezultate (25% najviših rezultata od svih visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u RH), a kvartil K4 na najniže rezultate (25% najnižih rezultata od svih visokoškolskih i znanstvenih knjižnica u RH). K2 i K3 uključuje svaki po 25% rezultata viših odnosno nižih srednjih vrijednosti.

U nastavku se daje pregled pokazatelja uspješnosti, prema najvećem broju rezultata unutar pojedinog kvartila prikazanim u *Tablici. 13.*:

K1 – iznad prosjeka

- Postotak uspješnih međuknjižničnih posudbi (50 % knjižnica)
- Broj posjetitelja knjižničnih događanja na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti (42 % knjižnica)
- Broj sati stručnog usavršavanja po članu knjižničnog osoblja (42 % knjižnica)
- Trošak po aktivnom posuđivaču (42 % knjižnica)
- Postotak institucionalnih sredstava dodijeljenih knjižnici (33 % knjižnica)

K2 – prosjek (viši)

- Broj posjeta knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti (58 % knjižnica)
- Broj posudbi po populaciji koju knjižnica treba uslužiti (50 % knjižnica)
- Broj polaznika edukacijskih radionica na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti (42 % knjižnica)

K3 – prosjek (niži)

- Broj preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti (50 % knjižnica)

K4 – ispod prosjeka

- Postotak dosegnute ciljane populacije (50% knjižnica)
- Broj osoblja u ekvivalentu PRV na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti (42 % knjižnica)
- Prostor za korisnike na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti (33 % knjižnica)

3. Specijalne knjižnice u sustavu matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka

Na području matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka 4 specijalne knjižnice, koje su u *Sustavu online statistike* označene kao aktivne, prema načinu osnivanja su javne i upisane u Upisnik knjižnica. U odnosu na 2020. g. jedna je muzejska knjižnica manje jer je utvrđeno da se radi o zbirci knjižne građe.

Tablica 14. Struktura specijalnih knjižnica prema osnivanju

Vrsta specijalne knjižnice	Javne	Privatne
Muzejske	1	-
Arhivske	2	-
Ostale	1	-
UKUPNO	4	0

Dvije se specijalne knjižnice nalaze u Primorsko-goranskoj županiji i dvije u Istarskoj, a prema vrsti su:

- muzejske knjižnice
 1. Knjižnica Arheološkog muzeja Istre Pula
- arhivske knjižnice
 2. Knjižnica Državnog arhiva u Rijeci
 3. Knjižnica Državnog arhiva u Pazinu
- ostale knjižnice
 4. Knjižnica Art-kino

Osim navedenih knjižnica, na području Primorsko-goranske i Istarske županije, djeluju ogranci specijalnih knjižnica koje nisu pod nadležnosti matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice:

1. Knjižnica Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb)
2. INA-INDOK Zagreb - INDOK Rijeka (INA-Industrija nafte d.d. Zagreb)
3. Knjižnica Hrvatskog restauratorskog zavoda – lokacija Rijeka (Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb)
4. Knjižnica Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar Zagreb - Knjižnica Područnog centra Pula (Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb)
5. Centar za znanstvene informacije - Knjižnica Zavoda za istraživanje mora u Rovinju (Institut Ruđer Bošković, Zagreb)

3.1. USLUGE I KORIŠTENJE

Tablica 15. Broj korisnika specijalnih knjižnica prema kategoriji i vrsti knjižnica

Vrsta specijalne knjižnice	N	Aktivni posuđivači	Aktivni korisnici		
			Ukupno	Zaposlenici	Vanjski korisnici
Muzejske	1	391	391	49	342
Arhivske	2	36	104	27	77
Ostale	1	27	29	7	22
UKUPNO	4	454	524	83	441

Ukupno je u 2021. godini bilo 524 aktivna korisnika u specijalnim knjižnicama (za 89 više nego u 2020. godini, iako je jedna knjižnica manje). Od toga broja vanjskih korisnika je 441 (84 %) te zaposlenika iz matične institucije samo 83 (16 %). Aktivnih posuđivača knjižnične građe je bilo 454 (za 164 više nego u 2020. godini) što u odnosu na ukupan broj aktivnih korisnika čini 87 %. Prosječno je u knjižnicama bio 131 aktivni korisnik, od kojih 114 posuđivača. Najviše aktivnih korisnika i posuđivača bilježi Knjižnica Arheološkog muzeja Istre (po 391).

Tablica 16. Broj usluga prema vrsti specijalnih knjižnica

Vrsta specijalne knjižnice	N	Posudbe ³¹	Međuknj. posudba ³²	Posjete ³³	Radionice	Polaznici radionica	Preuzete jedinice sadržaja ³⁴
Muzejske	1	455	17	2.886	-	-	6
Arhivske	2	137	3	938	-	-	10
Ostale	1	271	-	1.476	-	-	-
Ukupno	4	863	20	5.300	0	0	16

U Tablici 16. prikazani su podaci za pojedine usluge u specijalnim knjižnicama. Knjižnice su imale ukupno 863 registrirane posudbe jedinica građe (prosječno 216) i 20 riješenih zahtjeva za međuknjižničnom posudbom od ukupno 35 zaprimljenih - najveći broj u Knjižnici Arheološkog muzeja Istre (455 posudbe i 17 riješenih zahtjeva za međuknjižničnom posudbom). Također, ista knjižnica imala je najveći broj registriranih posjeta korisnika (2.886 – od toga 391 fizičkih i 2.495 virtualnih), a iza nje slijedi Knjižnica Art-kino (1.476 – od toga 188 fizičkih i 1.288 virtualnih). Ostale dvije arhivske knjižnice su ukupno imale 938 posjeta (136 fizičkih i 802 virtualne). Gledajući podatke o posjetama u knjižnicama, 14 % (715) se odnosi na fizičke posjete, a čak 86 % (4.585) na virtualne. Nijedna knjižnica nije imala organizirane edukacijske radionice za korisnike, dok su dvije knjižnice (Knjižnica Državnog arhiva Pazin i Knjižnica Arheološkog muzeja Istre) zabilježile ukupno 16 preuzimanja jedinica sadržaja digitalizirane građe.

³¹ Prikazuje se ukupni broj posudbi - u knjižnici i izvan nje.

³² Prikazuje se ukupan broj svih riješenih zahtjeva za međuknjižničnom posudbom.

³³ Prikazuje se ukupan broj svih posjeta – fizičkih i virtualnih.

³⁴ Prikazuje se broj preuzimanja jedinica e-sadržaja iz institucionalnih pretplata i digitalnih repozitorija.

3.2. FOND

Tablica 17. Fond prema vrsti građe i prema vrsti specijalne knjižnice

Vrsta specijalne knjižnice	N	Knjige		Časopisi	Ocjenski radovi (tiskani)	Ostala građa ³⁵	UKUPNO
		Ukupno	Od toga u otvorenom pristupu				
Muzejske	1	24.005	0	14.304	0	95	38.404
Arhivske	2	14.331	805	3.214	47	1.850	19.442
Ostale	1	871	0	208	0	490	1.569
UKUPNO	4	39.207	805	17.726	47	2.435	59.415

Na kraju 2021. godine specijalne knjižnice su sveukupno imale u svojem fondu 59.415 jedinica knjižnične građe - prosječno 14.854. Najveći dio tog fonda od 66 % (39.207 svezaka) odnosi se na knjige, od čega se 2 % nalazi u otvorenom pristupu (805 svezaka u dvije arhivske knjižnice), zatim 30 % (17.726 svezaka) na časopise. Ostale građe sveukupno ima 4 % (2.435 jedinica), a također u arhivskim knjižnicama i ocjenskih radova (manje od 1% - 47 svezaka). Najveći fond ima Knjižnica Arheološkog muzeja u Puli - 38.404 jedinica odnosno 65 % od ukupnog fonda sve četiri knjižnice.

Knjižnice u svojem fondu posjeduju i građu nastalu do 1850. godine³⁶. Od ukupnog broja inventariziranih jedinica u fondu knjižnica, 826 jedinica je stare i vrijedne građa: 820 svezaka knjiga (Knjižnica Državnog arhiva Pazin - 761; Knjižnica Arheološkog muzeja Istre - 3) te po 3 sveska/godišta časopisa i novina u Knjižnici Arheološkog muzeja Istre.

3.3. PRORAČUN I TROŠKOVI

Tablica 18. Troškovi nabave i edukacije prema vrsti specijalnih knjižnica

Vrsta specijalne knjižnice	N	Troškovi nabave knjižnične građe (kn)	Troškovi edukacije (kn)	UKUPNO (kn)
Muzejske	1	2.631,51	500,00	3.131,51
Arhivske	2	12.774,01	2.650,00	15.424,01
Ostale	1	3.426,20	0,00	3.426,20
UKUPNO	4	18.831,72	3.150,00	21.981,72

Ukupna izdvajanja ustanova za nabavu građe i edukaciju knjižničnog osoblja u knjižnicama za 2021. godinu iznose 21.981,72 kn (prosječno 6.052 kn) odnosno 5 % u odnosu na sveukupne rashode knjižnica koji iznose 445.425,62 kn. Troškovi nabave knjižnične građe iznosili su 18.831,72 kn - prosječno 4.707,93 kn. Najveće izdvajanje za nabavu imala je Knjižnica Državnog arhiva Pazin od 10.824,01 kn. Trošak za edukaciju osoblja imale su 3 knjižnice od ukupno 3.150,00 kn – najviše Knjižnica Državnog arhiva Pazin od 2.150,00 kn.

³⁵ Ostala građa su sva druga građa koja nisu knjige, časopisi i ocjenski radovi: novine, AV građa, e-građa na prijenosnim medijima, ostala građa (bez digitalizirane građe i građe izvorno nastale u digitalnom obliku).

³⁶ Podaci se odnose na inventarizirane jedinice građe nastale do 1850. g.

3.4. PRISTUP I OPREMA

Tablica 19. Stanje pristupa i opreme u specijalnim knjižnicama

Vrsta specijalne knjižnice	N	Tjedno radno vrijeme	Broj sjedećih mjesta za korisnike	Broj računala za korisnike	Ukupan prostor knjižnice (m ²) ³⁷
Muzejske	1	40	8	1	256
Arhivske	2	62	17	3	234
Ostale	1	20	10	0	104
UKUPNO	4	122	35	4	594

Specijalne knjižnice su za svoje korisnike bile otvorene sveukupno 122 sata tjedno. Prosječno tjedno radno vrijeme iznosilo je 31 sat (najmanje 20 i najviše 40 sati). Raspolagale su s ukupno 594 m² prostora, a od toga sa 193 m² korisničkog prostora. Prosječno su imale 9 korisničkih sjedala s 1 računalom (bez jedne knjižnice) na prosječno 48 m² korisničkog prostora (najmanje 10 m² i najviše 96 m²).

Tablica 20. Knjižnični programi koje koriste specijalne knjižnice

Vrsta specijalne knjižnice	N	Zaki	Metel	Indigo
Muzejske	1	-	-	1
Arhivske	2	1	1	-
Ostale	1	1	-	-
UKUPNO	4	2	1	1

Sve specijalne knjižnice koriste knjižnični program za svoje poslovanje: program Indigo koristi 1 knjižnica (Knjižnica Arheološkog muzeja Istre), program Zaki 2 knjižnice (Knjižnica Državnog arhiva u Rijeci i Knjižnica Art-kino) te program Metel 1 knjižnica (Knjižnica Državnog arhiva u Pazinu).

3.5. KNIŽNIČNO OSOBLJE

Tablica 21. Broj zaposlenika knjižnice prema radnom mjestu i vrsti specijalne knjižnice u 2021. godini

Vrsta specijalne knjižnice	N	Zaposlenici na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja						Ostali ³⁸	Sveukupno (Ukupno + Ostali)
		Pom. knjiž.	Knjiž.	Dipl. knjiž.	Viši knjiž.	Knjiž. savjet.	Ukupno		
Muzejske	1	1	-	2	-	-	3	0	3
Arhivske	2	-	-	2	1	-	3	0	3
Ostale	1	-	-	1	-	-	1	2	3
UKUPNO	4	1	0	5	1	0	7	2	9

³⁷ Podaci prikazuju bruto prostor knjižnica (uz korisnički prostor i sve prostore koje knjižnica koristi)

³⁸ Ostali: studenti, ostalo knjižnično osoblje (sistemske knjižničari i ostalo informatičko osoblje, stručni suradnici, pripravnici i osobe zaposlene na projektima), ostalo osoblje (administrativno osoblje, spremačice, osobe na održavanju zgrade i sl.) i volonteri.

U *Tablici 21.* prikazan je broj zaposlenika specijalnih knjižnica u 2021. godini prema radnom mjestu i vrsti specijalne knjižnice. Na području matičnosti Sveučilišne knjižnice Rijeka u specijalnim knjižnicama je bilo zaposleno sveukupno 9 osoba, od kojih 7 (78 %) na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja i 2 (22%) na radnim mjestima ostalog knjižničnog osoblja (2 studenta u Knjižnici Art-kino). Najviše zaposlenika (5) je zaposleno na radnom mjestu diplomiranog knjižničara te po jedan na mjestu pomoćnog knjižničara i višeg knjižničara.

Tablica 22. Broj zaposlenika specijalnih knjižnica prema postignutom stručnom zvanju

Vrsta specijalne knjižnice	N	Pomoćni knjižničar	Knjižničar	Dipl. knjižničar	Viši knjižničar	Knjiž. savjetnik	UKUPNO
Muzejske	1	1	-	2	-	-	3
Arhivske	2	-	-	1	1	-	2
Ostale	1	-	-	1	-	-	1
UKUPNO	4	1	1	4	1	0	6

Od ukupno 7 zaposlenika na radnom mjestu stručnog knjižničarskog osoblja, 6 zaposlenika ima i postignuto stručno zvanje upravo za radno mjesto na kojem je zaposleno. Jedan zaposlenik je pripravnik na radnom mjestu diplomiranog knjižničara bez položenog stručnog ispita.

Tablica 23. Specijalne knjižnice prema broju zaposlenika³⁹

Broj zaposlenika u knjižnicama	SVE knjižnice		Muzejske		Arhivske		Ostale	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1 zaposlenik	2	50%	-	-	1	50%	1	100 %
2 zaposlenika	1	25%	-	-	1	50%	-	-
3 zaposlenika	1	25%	1	100%	-	-	-	-
UKUPNO knjižnica	4	100%	1	100%	2	100%	1	100%
UKUPNO zaposlenika	7	-	3	-	3	-	1	-

Gledajući podatke o knjižnicama prema broju zaposlenika, od ukupno 4 knjižnice najviše ih je sa samo jednim zaposlenikom – sada 2 knjižnice (50%), zatim po 1 knjižnica s dva i tri zaposlenika. Taj broj se odnosi na 2021. godinu gdje je privremeno bila povoljnija situacija jer u jednoj knjižnici radi pripravnik na godinu dana, a u drugoj je radio diplomirani knjižničar na određeno vrijeme.

³⁹ Broj zaposlenika u knjižnicama bez studenata i volontera.

3.6. POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Tablica 24. Pokazatelji uspješnosti za specijalne knjižnice u 2021. godini

POKAZATELJI ZA VISOKOŠKOLSKE KNJIŽNICE			BROJ pokazatelja po kvartilima			
Izvori, pristup i infrastruktura	Najveći	Najmanji	K1	K2	K3	K4
Postotak uspješnih međuknjižničnih posudbi	100	0 (53) ⁴⁰	1	-	-	1
Prostor za korisnike na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	19.200	476	1	2	1	-
Broj osoblja u ekvivalentu PRV na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	142,9	40,0	3	1	-	-
Korištenje						
Broj posudbi po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	54	2	-	-	-	-
Broj preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	0,4	0 (0,3) ⁴¹	-	-	-	-
Broj posjeta knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	295	2,9	3	-	1	-
Broj posjetitelja knjižničnih događanja na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti	19.200	0 (2.800) ⁴²	-	-	-	-
Broj polaznika edukacijskih radionica na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti ⁴³	0	0	-	-	-	-
Postotak dosegnute ciljane populacije	1862	71	-	-	-	-
Učinkovitost						
Trošak po aktivnom posuđivaču (kn)	9.546,40	279,90	-	-	-	-
Mogućnosti i razvoj						
Broj sati stručnog usavršavanja po članu knjižničkog osoblja	36	10	2	2	-	-
Postotak institucionalnih sredstava dodijeljenih knjižnici	2,5	0,2	2	-	1	1
Ukupno pokazatelja (22)			12	5	3	2
Postotak pokazatelja po kvartilima			54 %	23 %	14 %	9 %

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu je dostavila ispis svih podataka specijalnih knjižnica upisanih u *Sustav online statistike*, a uz vrijednosti 12 izračunatih pokazatelja uspješnosti dostavljen je i prikaz izračuna kvartila (K1-K4)⁴⁴ za 6 pokazatelja kojima pojedina vrijednost pripada.

Iz *Tablice 24.* vidljivo je da je, za 4 specijalne knjižnice u sustavu matične djelatnosti SVKRI, sveukupno 77% rezultata u kvartilima s višim vrijednostima (K1 i K2) te 23 % s nižim (K3 i K4) - iznad prosjeka (K1) je 54 % rezultata, u višem prosjeku (K2) je 23 %, u nižem prosjeku (K3) je 14 % te ispod hrvatskog prosjeka za specijalne knjižnice (K4) je 9 %. Ukupno gledajući, viši rezultati (K1 i K2) odnose se na: broj osoblja, broj sati usavršavanja osoblja, broj posjeta korisnika te prostor za korisnike.

Najviši rezultati knjižnica (K1) vidljivi su kod sljedećih pokazatelja:

- Broj osoblja u ekvivalentu PRV na 1.000 pripadnika populacije koju knjižnica treba uslužiti (3 knjižnice)
- Broj posjeta knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti (3 knjižnice)

⁴⁰ Dvije knjižnice nisu imale međuknjižničnu posudbu. Od ostale dvije knjižnice najmanji pokazatelj je 53.

⁴¹ Dvije knjižnice nisu preuzimale građu iz e-izvora. Od ostale dvije knjižnice najmanji pokazatelj je 0,3.

⁴² Dvije knjižnice nisu imale organizirana događanja. Od ostale dvije knjižnice najmanji pokazatelj je 2.800.

⁴³ Nijedna knjižnica nije imala organizirane edukacijske radionice za korisnike.

⁴⁴ Kvartil K1 se odnosi na najviše rezultate (25% najviših rezultata od svih specijalnih knjižnica u RH), a kvartil K4 na najniže rezultate (25% najnižih rezultata od svih specijalnih knjižnica u RH). K2 i K3 uključuje svaki po 25% rezultata viši odnosno nižih srednjih vrijednosti.

4. Neaktivne knjižnice

Osim aktivnih knjižnica za koje se provela prethodna analiza, u *Sustavu online statistike* registrirane su još 32 specijalne knjižnice/zbirke knjižne građe koje nisu u aktivnom statusu: 1 knjižnica prestala s radom i 31 zbirka knjižne građe (od kojih su 2 registrirane kao knjižnice u Upisniku knjižnica RH).

Tablica 25. Broj ugašenih specijalnih knjižnica, odnosno broj zbirki knjižne građe

Neaktivne knjižnice/zbirke knjižne građe u <i>Sustavu online statistike</i>	Ukup.	KNJIŽNICE PRESTALE S RADOM		ZBIRKE KNJIŽNE GRAĐE	
		Broj	U Upisniku knjižnica	Broj	U Upisniku knjižnica
U bolničkim i zdravst. ustanovama	3	1	-	2	-
U muzejima, arhivima	21	-	-	21	1 ⁴⁵
U vjerskim zajednicama	5	-	-	5	1 ⁴⁶
U udrugama i društvima	3	-	-	3	-
UKUPNO specijalne	32	1	-	31	2

Knjižnica Kliničkog bolničkog centra Rijeka prestala je s radom već prije više godina, a od 2021. godine je Klinički bolnički centar osigurao knjižnične usluge putem ugovora s Medicinskim fakultetom Rijeka u okviru Knjižnice za biomedicinu i zdravstvo Rijeka. Od 31 zbirke knjižne građe, 21 (68 %) ih je u muzejima, 5 (16 %) u ustanovama vjerskih zajednica, 3 (7 %) u udrugama i društvima te 2 (6 %) u bolničkim i zdravstvenim ustanovama. Gledajući prema županijama, najviše ih je 20 (65 %) u Istarskoj županiji, zatim 7 (23 %) u Primorsko-goranskoj te 4 (13 %) u Ličko-senjskoj županiji.

Popis zbirki knjižne građe prema vrsti:

- u bolničkim i zdravstvenim ustanovama (IŽ=2)
 1. Zbirka knjižne građe Bolnice dr. Martin Horvat Rovinj
 2. Zbirka knjižne građe Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije Pula
- u muzejima i arhivima (PGŽ =7; LSŽ=4; IŽ=10)
 1. Zbirka knjižne građe Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka
 2. Zbirka knjižne građe Creskog muzeja
 3. Zbirka knjižne građe Lošinjskog muzeja
 4. Zbirka knjižne građe Muzeja Grada Crikvenice
 5. Zbirka knjižne građe Muzeja Grada Rijeke
 6. Zbirka knjižne građe Muzeja moderne i suvremene umjetnosti Rijeka
 7. Zbirka knjižne građe Prirodoslovnog muzeja Rijeka
 8. Zbirka knjižne građe Državnog arhiva u Gospiću
 9. Zbirka knjižne građe Gradskog muzeja Novalja
 10. Zbirka knjižne građe Muzeja Gacke Otočac
 11. Zbirka knjižne građe Muzeja Like Gospić

⁴⁵ U Upisniku knjižnica RH „Knjižnica Creskog muzeja“.

⁴⁶ U Upisniku knjižnica RH „Knjižnica Franjevačkog samostana Blažene Djevice Marije u Pazinu“.

12. Zbirka knjižne građe Etnografskog muzeja Istre u Pazinu
 13. Zbirka knjižne građe i muzejska zbirka Nacional. parka Brijuni, Pododsjeka za zaštitu kult. dobara
 14. Zbirka knjižne građe Muzeja grada Pazina
 15. Zbirka knjižne građe Muzeja Grada Rovinja-Rovigno
 16. Zbirka knjižne građe Muzeja grada Umaga
 17. Zbirka knjižne građe Muzeja Lapidarium Novigrad
 18. Zbirka knjižne građe Narodnog muzeja Labin
 19. Zbirka knjižne građe Povijesnog i pomorskog muzeja Istre Pula
 20. Zbirka knjižne građe Zavičajnog muzeja Buzet
 21. Zbirka knjižne građe Zavičajnog muzeja Poreštine
- u vjerskim zajednicama (IŽ=5)
 1. Zbirka knjižne građe Franjevačkog samostana Pula
 2. Zbirka knjižne građe Franjevačkog samostana Blažene Djevice Marije u Pazinu
 3. Zbirka knjižne građe Franjevačkog samostana Rovinj
 4. Zbirka knjižne građe Porečke i Pulske biskupije, Biskupskog ordinarijata u Poreču
 5. Zbirka knjižne građe Župnog ureda Vodnjan
 - u udrugama i društvima (IŽ=3)
 1. Zbirka knjižne građe Centra za povijesna istraživanja u Rovinju
 2. Zbirka knjižne građe Društva osoba s tjelesnim invaliditetom Istre u Puli
 3. Zbirka knjižne građe Udruge slijepih Istre

Dodatno, u starim evidencijama Sveučilišne knjižnice Rijeka te onih preuzetih iz Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, koja je prije bila matična knjižnica za Istarsku županiju, na popisu se nalazi još 29 ustanova s zbirkama knjižne građe, najvećim dijelom vjerskih zajednica.

Voditeljica Razvojno-matične službe:

Sanja Heberling Dragičević, viša knjižničarka